

VESTITORUL

Editată de Episcopia Română Unită cu Roma, Greco-Catolică, de Oradea

Oradea, 27 aprilie

Seria I, Anul XXI, Nr. 10 (294), 2018

INAUGURAREA CENTRULUI REZIDENȚIAL "CASA FRENTIU"

Din sumar:

Alocuțiunea Papei Francisc la Rugăciunea *Angelus* - pag. 3;
Canonicul Dumitru Neda - pag. 5-7; Dimensiunile mediatice ale manipulării - pag.
10-11; Predarea documentației Cauzei de beatificare a episcopilor greco-catolici -
pag. 16; Oare de ce Fecioara a apărut tocmai la Lourdes - pag. 18-19.

Întâlnirea specialiștilor care lucrează în comunități rurale, sărace și marginalizate

La sfârșitul lunii martie 2018 Asociația Caritas Eparhial Oradea a organizat o întâlnire adresată specialiștilor care lucrează în organizații neguvernamentale, în centre de zi pentru copii sau în servicii de tipul *after school* în comunități rurale, sărace și marginalizate.

Întâlnirea s-a adresat personalului direct implicat în furnizarea de servicii: asistenți sociali, educatori, educatori specializați, coordonatori de centre, psihologi și face parte dintr-o serie de întâlniri care au ca scop dezvoltarea relațiilor dintre profesioniștii în domeniu, schimbul de experiență, împărtășirea de bune practici, discutarea dilemelor cu care aceștia se confruntă în munca de zi cu zi.

Metodele utilizate au fost *world cafe* respectiv metode din cadrul tehnicilor restaurative.

Atât obiectivele întâlnirii cât și forma de organizare a acesteia s-au bazat pe aspecte restaurative cum ar fi identificarea, înțelegerea și acceptarea nevoilor, câștigarea încrederii pentru cooperare, angajamentul părților și responsabilitatea.

În cadrul evenimentului participanții au avut ocazia de a discuta pe teme identificate de ei, de a exercita comunicarea afectivă, de a clarifica nevoi și intenții – toate acestea într-un cadru menit să încurajeze participarea efectivă a fiecăruia.

Introducere în practicile restaurative

Cea de-a doua parte a întâlnirii, adresată specialiștilor care lucrează în centre de zi pentru copii sau în servicii de tipul *after school* din comunități rurale, sărace și marginalizate a fost dedicată unei prezentări a tehnicilor restaurative.

Am avut plăcerea de a o avea între noi pe d-na

Vidia NEGREA, psiholog clinician, formator în domeniul practicilor restaurative, membru al board-ului și reprezentant pentru Europa al Institutului Internațional pentru Practici Restaurative (*International Institute for Restorative Practices*) care a realizat o prezentare a practicilor restaurative de la origini până la aplicabilitatea lor practică. Au fost discutate în acest sens proiecte din diferite domenii, iar la sfârșit participanții au putut chiar să-și identifice aplicabilitatea abordării în propria lor activitate.

S-a concluzionat că nu e vorba doar de o „metodă”, ci despre o abordare, ceea ce necesită de fapt o schimbare de atitudine și care are la baza principii și valori cum ar fi: participarea, voluntariatul, asumarea responsabilității, lipsa dominației, respectul reciproc, consensul, reparația, nediscriminarea, preocuparea egală față de toți participanții. Ipoteza de la care s-a plecat este cea a lui Ted Wachtel, McCold (2004) privind abordarea restaurativă: „Ființele umane sunt mai fericite, mai cooperante, mai productive și mai dispuse să realizeze schimbări pozitive în comportamentul lor atunci când cei care se află în poziții de autoritate fac lucrurile împreună cu ele decât atunci când le fac asupra lor sau pentru ei.”

Împreună cu colegii din organizațiile participante dorim să continuăm genul acesta de evenimente și, astfel, împreună să lucrăm activ la îmbunătățirea condițiilor de viață în comunitățile rurale, sărace și marginalizate.

VESTITORUL

P.S.S. Virgil Bercea: Președinte

Redacția și administrația:

Pr. Olimpiu Todorean: redactor coordonator

Ioan F. Pop: secretar de redacție

Colaboratori:

Otilia Bălaș, Ioan Dărăbăneanu, Alin Crețu.

Adresa:

410210 - Oradea, str. Ep. Mihai Pavel, 4;
Tel: 0259.436.492; Fax: 0259.430.509;
E-mail: olimpiu35@yahoo.it; Tel: 0722.450.013

Abonamente: Claudiu Boda

Str. Corneliu Coposu nr. 13, Bl. X9, Ap. 8
410445 - Oradea; Tel: 0744.958.932

Difuzare: Claudiu Boda

Str. Corneliu Coposu nr. 13, Bl. X9, Ap. 8
410445 - Oradea; Tel: 0744.958.932

I.S.S.N. 1454 - 8526

Adela POPA-GHIȚULESCU

Alocuțiunea Papei Francisc la Rugăciunea *Angelus* Să redescoperim fraternitatea

2.04.2018

Lunea după Paște este numită „lunea îngerului”, conform unei tradiții foarte frumoase care corespunde izvoarelor biblice despre înviere. De fapt, relatează Evangheliile (cf. Mt 28,1-10; Mc 16,1-7; Lc 24,1-12) că, atunci când femeile au mers la mormânt, l-au găsit deschis. Ele se temeau că nu pot intra pentru că mormântul fusese închis cu o piatră mare. În schimb era deschis; și din interior un glas le spune lor că Isus nu este acolo, ci a înviat.

Pentru prima dată sunt rostite cuvintele: „A înviat”. Evangheliștii ne prezintă că această primă veste a fost dată de îngeri, adică mesagerii lui Dumnezeu. Există o semnificație în această prezență îngerească: așa cum Întruparea Cuvântului a fost vestită de un înger, Gabriel, tot așa și pentru a vesti pentru prima dată Învierea nu era suficient un cuvânt omenesc. Era nevoie de o ființă superioară pentru a comunica o realitate așa de tulburătoare, atât de incredibilă, încât probabil nici un om nu ar fi îndrăznit să o rostească. După această primă veste, comunitatea discipolilor începe să repete: „Domnul a înviat într-adevăr și s-a arătat lui Simon” (Lc 24,34). Este frumoasă această veste. Putem să o spunem toți împreună acum: „Domnul a înviat într-adevăr”. Această primă veste – „Domnul a înviat într-adevăr” – cerea o inteligență superioară celei umane.

Ziua de astăzi este o zi de sărbătoare și de convivia-litate trăită de obicei cu familia. Este o zi de familie. După ce am celebrat Paștele se simte nevoia de a ne reuni iarăși cu cei dragi și cu prietenii pentru a face sărbătoare. Pentru că fraternitatea este rodul Paștelui lui Cristos care, cu moartea și învierea Sa, a înfrânt păcatul care îl despărțea pe om de Dumnezeu, pe om de sine însuși, pe om de frații săi. Dar noi știm că păcatul desparte mereu, face dușmăniile mereu. Isus a dărâmat zidul de despărțire dintre oameni și a restabilit pacea, începând să țeară țesătura unei noi fraternități. Este atât de important în acest timp al nostru

să redescoperim fraternitatea, așa cum era trăită în primele comunități creștine. A redescoperi înseamnă a da spațiu lui Isus care niciodată nu desparte, mereu unește. Nu poate exista o adevărată comuniune și o angajare pentru binele comun și pentru dreptatea socială fără fraternitate și împărtășire. Fără împărtășirea fraternă nu se poate realiza o comunitate eclezială sau civilă: există numai un ansamblu de indivizi mișcați sau grupați de propriile interese. Însă fraternitatea este un har pe care-l oferă Isus.

Paștele lui Cristos a făcut să explodeze în lume un alt lucru: noutatea dialogului și a relației, noutate care pentru creștini a devenit o responsabilitate. De fapt Isus a spus: „Prin aceasta vor recunoaște toți că sunteți discipolii Mei: dacă aveți dragoste unii față de alții” (In13,35). Iată pentru ce nu putem să ne închidem în privatul nostru, în grupul nostru, ci suntem chemați să ne ocupăm de binele comun, să ne îngrijim de frați, în special de cei mai slabi și marginalizați. Numai fraternitatea poate garanta o pace durabilă, poate înfrânge sărăciile, poate stinge tensiunile și războaiele, poate extirpa corupția și criminalitatea. Îngerul care ne spune: „A înviat” să ne ajute să trăim fraternitate și noutatea dialogului și a relației și preocuparea pentru binele comun.

Fecioara Maria, pe care în acest timp pascal o invocăm cu titlul de Regina cerului, să ne susțină cu rugăciunea ei, pentru ca fraternitatea și comuniunea pe care le experimentăm în aceste zile de Paște să poată deveni stilul nostru de viață și suflet al relațiilor noastre.

După Angelus, Sfântul Părinte a spus următoarele:

Iubiți frați și surori!

În climatul pascal care caracterizează ziua de astăzi, vă salut cordial pe voi toți, familii, grupuri parohiale, asociații și pe fiecare pelerin, veniți din Italia și din diferite părți ale lumii. Urez fiecăruia dintre voi să petreceți în seninătate aceste zile din Octava de Paște, în care se prelungește bucuria învierii lui Cristos. Profitați de orice ocazie bună pentru a fi martori ai păcii Domnului înviat în special față de persoanele mai fragile și dezavantajate. În această privință, doresc să asigur o rugăciune specială pentru Ziua mondială a conștiinței cu privire la autism, care se celebrează astăzi.

Să invocăm darul păcii pentru întreaga lume, în special pentru populațiile care suferă mai mult din cauza conflictelor aflate în desfășurare. Reînnoiesc îndeosebi apelul meu pentru ca persoanele sechestrate sau private de libertate în mod nedrept să fie eliberate și să se poată întoarce la casele lor. O zi frumoasă! Vă rog, nu uitați să vă rugați pentru mine. Poftă bună și la revedere și: „Domnul a înviat într-adevăr”.

Prima Împărtășanie solemnă în Parohia Suplacu de Barcău

Duminică, 1 aprilie 2018, în Parohia Greco-Catolică Suplacu de Barcău, 12 copii au primit Prima Sfântă Împărtășanie solemnă. Copiii au fost pregătiți pentru acest moment de către Părintele paroh Orțan Alin.

Bunul Dumnezeu ne-a binecuvântat cu o duminică plină de Har, astfel copiii îmbrăcați în haine de sărbătoare au intrat în Sfânta Biserică pentru al primii pe Isus. A urmat celebrarea Sfintei Liturghii la care a participat Părintele Bălănean Cristian, acesta spunând un cuvânt de învățătură pentru întreaga comunitate prezentă. Duminica Floriilor ne-a unit în Biserică alături de cei dragi veniți din toate zonele pentru a fi alături de cei 12 copii.

După Sfânta Liturghie Părintele Orțan Alin a mulțumit tuturor celor prezenți care au contribuit la pregătirea acestui moment.

Mulțumim Bunului Dumnezeu pentru acest timp de Har revărsat peste comunitatea noastră.

Dana ORȚAN

Papa Francisc numește un Vizitator Apostolic pentru românii din diaspora

Luni, 9 aprilie 2018, Sfântul Părinte Papa Francisc l-a numit în funcția de Vizitator Apostolic pentru credincioșii greco-catolici români din Europa occidentală pe Părintele Cristian Dumitru Crișan din clerul Arhiepiscopiei de Alba-Iulia și Făgăraș, actualmente Rector al Misiunii Greco-Catolice Române din Franța și Notar al Sinodului Episcopilor Bisericii Române Unită cu Roma, Greco-Catolică.

Părintele Cristian Dumitru Crișan

S-a născut pe data de 11 octombrie 1981 în localitatea Sântu, județul Mureș. După studiile efectuate la Facultatea de Teologie Greco-Catolică din Blaj, în anul 2003 a fost trimis la Roma cu o bursă din partea Congregației pentru Bisericile Orientale, fiind alumn al Colegiului Pontifical „Pio Romeno”.

În anul 2007 a obținut Bacalaureatul în Teologie la Ateneul Pontifical „Sant’Anselmo”, iar ulterior Licența și Doctoratul în Drept Canonic la Institutul „Utriusque Iuris” al Universității Pontificale a Lateranului în 2010, respectiv în 2012.

În anul 2008 a fost hirotonit preot la București de către Preasfinția Sa Mihai Frățilă.

În anul 2012, la recomandarea Sinodului Episcopilor Bisericii Române Unită cu Roma, Greco-Catolică, Arhiepiscopul de Paris l-a numit Rector al Misiunii Greco-Catolice și Paroh al Parohiei „Sfântul Gheorghe” din Paris, iar din anul 2016 este Judecător al Tribunalului Provincial de Primă instanță al Arhiepiscopiei de Paris, activități pe care le va desfășura în continuare.

Cunoaște limbile: franceză, italiană și engleză.

Otilia BĂLAȘ

Canonical Dumitru Neda

22 februarie 1893 - 5 iulie 1954

„*Omul nu e făcut să se târască în noroi, ci ca să-și deschidă aripile*”. Victor Hugo

Preotului, profesorului, publicistului și Canonicului mitropolitan al Bisericii Române Unite cu Roma, Dumitru Neda, îi închinăm astăzi câteva rânduri. Și nu numai pentru că de curând s-au împlinit 125 de ani de la naștere, poate mai mult pentru „plecarea” sa din viață înainte de vreme - „plecare” ce ne-a lăsat în suflet multă tristețe.

Pr. Dumitru Neda face parte din acei oameni mari ai Blajului care s-au distins prin cultul adevărului ce dă „curaj, demnitate și tărie sufletească”. Cum altfel ar fi trecut prin temnițele comunismului fără să cedeze presiunilor de a-și părăsi credința catolică și a trece la ortodoxie? Anchetatorii sunt surprinși de caracterul său ales și-l caracterizează în cuvintele neașteptate: „inteligent, bun orator, mare luptător pentru catolicism, menținându-și sentimentele naționaliste, le propagă în cercuri restrânse și în special printre preoți și profesori. Este element de valoare a Mitropoliei Greco-Catolice cu priză în masă” (Dumitru Neda, „Strădanii binecuvântate” - Antologie de studii și articole -, Ediție îngrijită de Zaharie Pinteș, Ioan Sălcudean și Simona Pinteș, Ed. Mega, Cluj-Napoca, 2011, p.26).

Personalitatea sa plină de distincție, bunătate, blândețe și generozitate stăruie în amintirea celor care l-au avut profesor și lor le datorăm publicarea biografiei și a unor lucrări rămase în periodicele Blajului, în volumul menționat mai sus.

Părintele Dumitru Neda s-a născut în comuna Nevrincea, județul Severin, azi Timiș, într-o familie de țărani.

Nu avem date despre anii copilăriei, rămâne doar să să ne gândim la o umbră de durere care l-a însoțit, fiind orfan de mamă, pe care a pierdut-o când era foarte mic, abia de doi ani și jumătate.

Școala primară a urmat-o în satul natal, școală care avea să-i deschidă și lui același drum străbătut de părinți și străbuni, când, o întâmplare neașteptată, „o lucrare Providențială”, i-a schimbat ceea ce părea un destin sigur: vizita în comuna natală a Episcopului Vasile Hossu. Părintele evocă și notează acest neprevăzut: „la liceu am ajuns așa că venind în satul meu natal (mai 1905) ep. V. Hossu la examenul de sfârșit de an școlar, i-am făcut impresie excelentă cu răspunsurile mele și a promis că mă va trimite la o școală mai înaltă la Blaj” (Op.cit..p.22).

Respectată promisiunea, Dumitru Neda va deveni elev al Liceului „Sf. Vasile cel Mare” din Blaj, unde se remarcă a fi unul dintre cei mai buni, cu calificativul „eminente” aproape la toate disciplinele.

Acolo, la Blaj, în citadela spiritualității catolice, a trecutului și a marilor învățați, i se formează personalitatea, Blajul și școlile lui l-au marcat pentru toată viața.

A urmat Teologia la Universitatea din Budapesta (1913-1916), de unde a fost eliminat, presupunându-se că ar fi simpatizat cu armata română. Obligat de împrejurări să se înapoieze acasă, la 28 august 1917 a fost hirotonit preot la Mănăstirea Prislop din județul Hunedoara - a intenționat să se călugărească, dar a renunțat, și-a reluat studiile, de data aceasta la Innsbruck (1917-1919), unde a obținut doctoratul în Teologie.

Imediat va fi primit în Dieceza de Lugoj și numit preot în comuna Ohaba-Forgaciu, dar și la Izgariu, o parohie, „unde nimeni n-a vrut să se ducă”. Timp de un an a fost notar consistorial al Episcopiei din Lugoj.

Din nou „o lucrare Providențială” îi dă un alt curs vieții. În 1929 este numit profesor la Catedra de Filozofie, nou înființată, la „Academia Teologică” din Blaj.

În noua sa responsabilitate, un loc îi era destinat în pleiada marilor intelectuali ai Blajului, consecvenți continatori ai Școlii Ardelene. Astfel, în afară de catedră, se afirmă ca jurnalist, din 1930 a fost redactor șef al ziarului „Unirea”, iar din 1936 până în 1944, secretar de redacție al revistei „Cultura creștină”, „revista înțelepciunii Blajului”. Aceștia sunt anii afirmării și recunoașterii valorii, numele fiindu-i tot mai cunoscut și lucrările sale: articole și studii, tot mai căutate, tot mai citite. În același timp se remarcă printr-o activitate deosebită în „Asociațiunea ASTRA”, unde prin conferințe cu tematică din cultura creștină, care atrag atenția datorită bogăției cunoștințelor, înțelepciunii gândirii și eleganței limbajului, se evidențiază ca orator.

În decretul de numire a preotului-profesor Dumitru Neda în funcția de Canonic, Preasfinția Sa Alexandru Nicolescu, Arhiepiscop și Mitropolit de Alba Iulia

(continuare în pag. 6)

(urmare din pag. 5)

și Făgăraș, recunoștea și sublinia toate aceste valori: „luând Noi în părintească considerare calitățile eminente, știința, dexteritatea, moravurile exemplare și alte însușiri laudabile și virtuți alese ale Preaonoratului în Hristos Frate Dumitru Neda [...] am aflat în Domnul [...] să-l alegem și constituim de canonic teolog” (Op.cit.,p.26).

În 1938 a fost ales membru în Consistoriul Arhiepiscopiei, iar în 1939 a fost ales Canonic mitropolitan.

Această ascensiune ecleziastică nu a schimbat cu nimic conduita Părintelui: „Canonicul Neda a rămas însă la fel de simplu, modest și dispus să muncească mai departe pentru binele Bisericii și al Neamului său”. Și nici în anii care au urmat, când se întrezărea pericolul pentru existența Bisericii noastre, sau când deja devenise real, doar era tot mai vădit spiritul de jertfă.

În 1948 a fost arestat și condamnat la șase luni de închisoare. Bolnav, internat în spitalul din Blaj, este dus la Ministrul Cultelor, care i-a oferit Catedra de Filozofie-Teologie în schimbul trecerii la ortodoxie. Refuzul ferm: imposibilitatea de a-și schimba convingerile, a făcut ca acest „fanatic susținător al catolicismului”, care „după desființarea bisericii greco-catolice, a continuat să țină legătura cu ceilalți preoți nereveniți, intenționând o reorganizare clandestină a acestei biserici”, să fie arestat din Clinica Medicală III din Cluj, unde era foarte grav bolnav, și întemnițat la Sighet. În „Biserica furată”, Pr. Alexandru Rațiu scrie că „Dumitru Neda tușea de răsună toată închisoarea de la Sighet și că era într-o stare fizică deplorabilă, slăbit, distrofic” (Op.cit.,p.30).

În 1952 a fost eliberat din Penitenciarul Sighet, fiindu-i fixat domiciliul obligatoriu la Parohia Romano-Catolică din Craiova și hotărâtă urmărirea de către Securitate.

La 5 iulie 1954 s-a stins din viață și a fost înmormântat în Cimitirul din Craiova, de unde familia l-a reînhumat în Cimitirul din Păru, comuna Coșteiu din apropierea Lugojului.

Pe lângă același drum al Calvarului, străbătut de toți preoții martiri ai Bisericii noastre, există și ceva cu totul particular, distinct fiecăruia dintre ei și pus în lumină chiar în acel timp apăsător și dincolo de el.

La D. Neda, care ne impresionează în mod deosebit prin apropierea sufletească, iubirea pentru elevi și studenți, pentru formarea lor, este în mod aparte legătura de suflet cu „credințerii” săi (credințer, cuvânt specific Blajului, elevul cu dificultăți materiale, întreținut la studii de către un Canonic, la care era dat în grijă, cu obligația de a face mici servicii în gospodărie).

„Credințerii” Pr.Neda îi întregesc portretul moral, subliniindu-i bunătatea, și ne emoționează prin recunoștința ce i-au purtat-o. Ioan Sălcudean, unul din „credințerii”, în primele pagini ale cărții „Strădanii binecuvântate”, pagini intitulate „Dumitru Neda (1893-1954 - Firul unei vieți jertfite pe altarul Bisericii și al Neamului”, mărturisește în numele colegilor și al său:

„Datorită bunăvoinței canonicului Neda, am putut continua studiile și îi datorez dânsului, ca și părinților, tot ceea ce am înfăptuit în viață...” (Op.cit.,p.33).

Același „credințer” mărturisește despre grija ce le-o purta Canonicul Neda și după absolvirea liceului. Student în Capitală, printr-un cuvânt al Pr. Neda, a fost găzduit de PSS.Vasile Aftenie, ceea ce-l face, după zeci de ani, să afirme: „Dumnezeu m-a ajutat, iar eu știu bine că printr-un om. Așa un om n-am mai întâlnit în tot restul vieții mele” (Op.cit.,p.36).

La prima arestare a Părintelui, în 1948, „credințerii” îi duceau mâncare cu <sufertașul> de la Seminarul Teologic la Securitate, care era în clădirea din apropierea Palatului Culturii” (Op.cit.,p.34). Nu avem cum să știm dacă mâncarea a ajuns sau nu la Părintele arestat, dar gestul „credințerilor” continuă să vorbească.

Tot același „credințer” subliniază cultura bogată a Părintelui Neda, contactul direct cu literatura universală-- stăpâna limbile latină, germană, maghiară și franceză - și puterea vizionară. Odată cu instalarea guvernului Petru Groza, i-a spus: „Măi băiete, de azi înainte începe o perioadă foarte grea pentru țară și români. Oamenii se vor învrăjbi între ei, unii se vor năpusti asupra agoniseliilor altora, se vor spiona și reclama unii pe alții, va fi o viață foarte grea pentru toată lumea. Să știți că n-am mai trăit o zi atât de tristă ca acum...” (Op. cit., p.36).

Amintirea Sf. Liturghii celebrate de Canonicul D. Neda în „Catedrala” Blajului stăruie încă în amintirea foștilor elevi ai Liceului „Sf.Vasile cel Mare”: o rugăciune profundă, cu o credință ce le mișca sufletul și îl îngenunchea în fața lui Dumnezeu. Predicile Părintelui Canonic zideau altare în conștiințe, cuvântul îi era cald, domol, părintesc.

Studiile și articolele Pr. D. Neda, publicate în volumul antologic „Strădanii binecuvântate”, „Cuvântul înainte” al prof. univ. dr. Ion Buzași cât și „Eripitură persona, manet res” (Omul dispăre, opera rămâne) al Pr. dr. Zaharie Pinte, ne ajută să trecem dincolo de imaginea cunoscută a Canonicului Neda, „cu o fizionomie distinsă de om studios, purtând ochelari de sub care privesc ochi inteligenți, pătrunzători”, și să-i cunoaștem mai bine gândirea, să-i cunoaștem crezul.

Cele patru capitole ale cărții, cu titluri semnificative: I. „Patriotism luminat”; II. „Biserica înfruntând noul păgânism”; III. „Biserica și societate: valori umane într-o viziune creștină” și „IV. „Refacerea unității religioase între Răsărit și Apus” sunt secvențe din lucrările sale. În primul capitol, Pr. Neda readuce în atenția cititorilor „patriotismul luminat” al oamenilor Blajului prin două exemple: Sf. Pavel din istoria Bisericii creștine și Episcopul Inochentie Micu-Klein din istoria Bisericii Române Unite cu Roma.

Noul păgânism este bolșevismul, ideologie pe care Biserica nu o poate accepta, iar valorile conde-

(continuare în pag. 7)

Numire de protopop la Holod

Vineri, 27 aprilie 2018, PSS Virgil Bercea, prin Decretul Episcopal nr. 528 a numit Protopop al Protopopiatului Holod, din jud. Bihor, pe Preacucernicul Parinte Ioan Florin TĂTAR, cu incepere din data de 1 Mai 2018.

Îi mulțumim Preacucernicului Părinte Gheorghe Seica care a administrat acest Protopopiat până la data de 1 Mai 2018.

Îi dorim Preacucernicului Părinte Ioan Florin Tătar păstorire și administrare rodnică.

Pr. Antoniu CHIFOR
vicar responsabil cu preoții

(urmare din pag. 6)

rate „un dar divin”, opuse comunismului, sunt în viziunea Canonicului, munca cinstită și cultul vieții. Ultimul titlu vorbește de la sine; toate lucrările depășesc contextul istoric în care au fost gândite și scrise și se disting prin actualitatea lor.

Remarcăm câteva idei din scrierile Canonicului Neda. Părintele scoate în evidență importanța faptului că aparținem aceluiași „grup de ființe, în care misterul religios se înțelege la fel de către toți”, ceea ce este o forță în efortul de a ne ridica pe trepte mai înalte.

În articolul „Marele Inochentie Micu”, după ce punctează câteva momente care au desăvârșit formarea acestei excepționale personalități, fondatorul Blajului, se oprește asupra câtorva situații importante din viață, ca să pună în lumină gândirea Episcopului care „...își făcuse lege din imperativul demnității creștine și române”.

Din capitulul al II-lea, două articole ne atrag atenția: „Biserica înfruntând Noul Păgânism - Notițe informative asupra frământărilor religioase din Germania național socialistă” și „Bolșevism și Creștinism”. În primul articol este făcut cunoscut pericolul nazismului, a cărui intenție „este să înlocuiască creștinismul printr-o religie naturală, națională”. În Germania, restrângerea libertății religioase se făcea tot mai simțită în acei ani, atingând în primul rând Biserica Catholică.

Nu era însă singurul rău. Încă din 1935, pentru Cardinalul Pacelli „primejdia mare a zilei era bolșevismul”. Cardinalul prevedea pentru anii următori reparația catacombelor în Europa: „Biserica catacombelor, Biserica Mucenicilor, Biserica Mărturisitorilor...”, această Biserică va înceta să mai fie o istorie trecută, spunea viitorul Papă. Ceea ce Cardinalul Pacelli, Pius al XII-lea, prevedea, pentru D. Neda era o certitudine, de aceea nu încetează să facă cunoscut pericolul bolșevismului ce amenința mai ales Europa de Răsărit, unde: „se arăta de o sălbăticie și de o inumanitate de necrezut” (Op.cit.,p.163).

Creștinismul va birui, spune D. Neda „dacă va învăța din pățania ortodoxiei ruse...”. Creștinismul retoric nu poate rezista comunismului, PSS. Iuliu Hossu vedea singura cale de rezistență în unitatea românilor creștini, nu așteptând uraganul divizați și învrăjbiți. Primejdia apropiată îi schimbă gândul Canonicului în rugăciune: „Rămâi cu noi, Doamne, că de cu seară este, și s-a plecat ziua...”.

Numeroase pagini din opera Canonicului Neda sunt dedicate refacerii unității religioase dintre Roma și Bizanț. Știe singur Dumnezeu când vor cădea zidurile ridicate de slăbiciuni omenești, dar apostolatul unității și rugăciunea ne sunt o datorie. Pentru Biserica Greco-Catholică, unirea credinței cu Roma Sfântului Petru și a urmașilor acestuia era cea gândită și așteptată.

Ceea ce a făcut Biserica Română Unită cu Roma pentru spiritualitatea și cultura românilor, oamenii mari pe care i-a dat, treptele tot mai înalte pe care a cerut și cere să le urcăm pe drumul perfecțiunii creștine și al Binelui formează „o carte deschisă”, spunea Canonicul Neda, „carte” ce se cere citită. O spunea fără a intuit, din prea mare modestie, că în această carte este el însuși o prezență plină de lumină.

Sub lumina acestui PREOT - MARTIR am scris articolul, cerându-i iertare pentru neputința de a-i cuprinde toată înălțimea de PREOT și de OM. De mult timp, din copilărie, într-un anumit fel mi-a fost aproape. Eram elevă la școala primară când tatăl meu, nerăbdător să citească presa venită de la Blaj, mă trimitea la poștă să i-o aduc. În drum spre casă, răsfoiam „Unirea”, „Unirea poporului” și „Cultura creștină”, citeam fără să înțeleg nimic. Și totuși, a fost o zi în care am descoperit că puteam înțelege o parte din paginile semnate de Părintele Neda. De atunci am căutat mereu acele pagini. Citindu-le, mi se părea că bunul Părinte mă ia de mână ca să-mi arate frumusețile credinței și ale Bisericii noastre. Acum, târziu, îi mulțumesc prin rugăciune. Dumnezeu să-l odihnească și să-l răsplătească.

Ioan DĂRĂBĂNEANU

PASTILA CREDINȚEI (XVIII) MÂNTUIREA PRIN CREDINȚĂ ȘI FAPTE

Model de cateheză pentru "Cabinetul Marianist"

A. DICȚIONAR DE TITLU

MÂNTUIREA: a primi mesajul lui Dumnezeu și a trăi în conformitate cu el

CREDINȚĂ: 1. Faptul de a crede într-un adevăr; 2. Fidelitate, devotament, statornicie; 3. Speranță, nădejde; 4. Convingere despre existența lui Dumnezeu și mărturisirea acestei convingeri prin respectarea perceptelor bisericești (DEX).

FAPTĂ: 1. Acțiune săvârșită; 2. Ispravă (DEX)

B. SCOP: 1. Să îndemnăm credincioșii să trăiască o viață creștină, să urmeze calea spre mântuire prin credință și fapte bune.

2. Folosim înțelegerea biblică a celor doi termeni (credință și fapte) ca și pretext, posibilitate de a evidenția rolul Bisericii Greco - Catolice în evoluția națiunii române, cu exemple, preluate mai ales, din istoria Eparhiei de Oradea și Protopopiatul Beiuș.

C. EXPUNERE DE IDEI, premiază pentru meditații și dezbateri de grup ori individuale

1. Pentru aceasta vom folosi, de această dată doar două surse: Învățătura lui Pavel și Învățătura lui Iacov din Noul Testament (Epistolele Pauline și Epistolele Generale).

2. Prima posibilă nedumerire: - între învățătura lui Pavel despre mântuirea numai prin credință și Învățătura lui Iacov - despre faptele bune, există oare o contradicție, așa cum susțineau unii creștini?

Un prim răspuns îl găsim în destinația acestor învățături:

La Pavel: - destinația era: pentru romani, corințeni, galateni, efeseeni, coloseni, tesalonicieni s.a.m.d (în acele vremuri, anii 56-64 d.Cr.), iar acum în zilele noastre destinația este pentru creștinii din întreaga lume, deci și pentru noi;

La Iacov: destinație pentru evreii convertiți, pentru evreii ce trăiau în afara Israelului, pentru evreii devotați din întreaga lume (în acele vremuri, anul 49 d.Cr.), iar acum în zilele noastre destinația este pentru creștinii din întreaga lume, deci și pentru noi.

Vedem deja, că această contradicție pălește, devine de la început oarecum imaginară.

3. Vă propun să nu ne adâncim într-o tratare profundă, amănunțită a celor două surse ale mântuirii (credință și fapte) ca să ajungem mai repede la motivarea imediată a acestei teme: Credința și faptele Bisericii noastre și a noastră ca și credincioși ai acestei Biserici.

Acesta este motivul pentru care vom porni de la Iacov care pune accent pe îndemnarea credincioșilor la o credință activă, care are drept consecință concretă schimbarea moralei și a comportamentelor creștine în

viața unei comunități și în viața fiecăruia dintre noi.

Dovadă: credința față de Dumnezeu se realizează făcând fapte bune:

"Frații mei, ce-i folosește cuiva să spună că are credință, dacă n-are fapte?" (Iacov 2:14)

sau

"Credința dacă n-are fapte, este moartă în ea însăși" (Iacov 2:17).

Să vedem ce ne spune, în această problemă, Sfântul Apostol Pavel:

"Ei se laudă că cunosc pe Dumnezeu dar cu faptele îl tăgăduiesc căci sunt o scârbă, nesupueri, netrebniți, pentru orice faptă bună" (Tit. 1:16)

sau

"Trebuie ca ai noștri să se deprindă să fie cei din tîi în fapte bune, pentru nevoile grabnice și să nu stea neroditori" (Tit. 3:14)

sau

"Și dă-te pe tine însuți pildă de fapte bune în toate privințele" (Tit.2:7)

4. Dragi frați întru Cristos, vă propun să trecem "grabnic" (acum este momentul potrivit în expunerea noastră!) în a oferi pildele credinței noastre prin faptele noastre bune, despre care se face vorbire în Epistolele lui Iacov și a Sfântului Pavel.

O să încerc pilduirea pornind de la faptele mărunte spre cele mari pe parcursul istoriei României de către Biserica noastră, mai ales că suntem în anul centenarului. Pilduirile le alegem din Dioceza de Oradea și Protopopiatul Beiuș.

* În anul 1787, în Beiuș este construit primul spital ca instituție publică din Comitatul Bihor cu finanțare de la nivelul comitatului și a Episcopiei Greco - Catolice;

* În anul 1788 se construiește "moara de hârtie" de la Beiuș, ctitor fiind Episcopul Greco - Catholic Ignatie Darabant;

* În anul 1800 se sfințește Biserica "Sfântul Dimitrie" din centrul Beiușului ctitorită prin cheltuială proprie de același Episcop Ignatie Darabant;

* În 1828 Episcopul de pie amintire Samuil Vulcan înființează Gimnaziul Greco - Catholic din Beiuș, a doua școală cu predare în limba română după Blaj;

* În următorii ani până în prima parte a secolului XX (anii 1940 - 1948) Episcopii Greco - Catolici Mihail Pavel, Demetrie Radu și Valeriu Traian Frențiu au construit școli, așezăminte culturale, clădiri, facilități administrative etc.;

* În anul 1918 și înainte de acesta avocatul Ioan

(continuare în pag. 9)

Olimpiada națională de religie catolică - 2018

Având ca motto „Credința noastră este viața noastră”, în perioada 2-5 aprilie 2018 s-a desfășurat la București etapa Națională a Olimpiadei de Religie Catolică, confesiunile romano-catolică și greco-catolică. Au participat peste 105 de elevi din toată țara, fiind însoțiți de 30 de profesori.

Gazda acestei Olimpiade a fost Liceul Greco – Catholic „Timotei Cipariu” din București.

În prima zi a avut loc primirea și deschiderea Olimpiadei. Elevii, precum și profesorii însoțitori, au participat la Sfânta Liturghie celebrată de PS Mihai Frățilă în mica catedrală greco-catolică din capitală. Momentul de rugăciune a fost urmat de un program artistic prezentat de elevii liceului gazdă prin care s-a dorit marcarea Centenarului de la Marea Unire de la 1 decembrie 1918.

La momentul festiv de la deschiderea Olimpiadei, PS Mihai Frățilă, episcop de București, a adresat un cuvânt de bun venit tuturor. Au adresat cuvinte de încurajare și de laudă directorul Liceului Greco – Catholic „Timotei Cipariu”, sora Maria Fodoca CIN, reprezentantul Ministerului Educației, domnul inspector profesor Vasile Timiș și domnul inspector de Religie al Inspectoratului Școlar al Municipiului București, părintele profesor Gheorghe Dogaru.

Comisia Olimpiadei a fost coordonată de părintele profesor dr. Lect. Emil Moraru.

Au participat un număr de 105 elevi din diferite

școli și licee din țară, filiera teoretică și teologică.

Prin lucrările lor, elevii au arătat implicare, seriozitate, profunzime în trăirea credinței, precum și rolul important pe care religia îl joacă în viața lor.

Câștigătorii au fost felicitați și încurajați să rămână deschiși acțiunii harului și să devină martori ai lui Cristos pentru cei din jurul lor.

Evenimentul a fost posibil prin eforturile surorilor din Congregația Inimii Neprihănite, ale corpului profesoral și al grupului de elevi voluntari al Liceului greco-catolic „Timotei Cipariu”, ale Episcopiei Greco-Catolice de București, beneficiind de susținerea Ministerului Educației Naționale și a unor binefăcători inimoși.

Secretariatul Olimpiadei
[www: episcopiabucuresti.ro](http://www.episcopiabucuresti.ro)

(urmăre din pag. 8)

Ciordaș, credincios greco-catolic a condus, coordonat lupta pentru unitatea națională pregătind și această zonă pentru Unirea de la Alba Iulia de la 1 decembrie 1918 unde a participat ca și conducător de delegație. Așa cum se știe cu această ocazie Declarația de Unire a fost citită de Episcopul Greco - Catholic de Cluj, Iuliu Hosu. Avocatul Ioan Ciordaș a trăit martiriul fiind asasinat împreună cu avocatul ortodox Nicolae Bolcaș. Aceștia sunt martirii Beiușului.

Ne oprim aici cu pilduirile de fapte bune, ”în toate privințele”: privințe spirituale (construirea de biserici), privințe caritabile (spitale, internate pentru copii, fundații de caritate), privințe culturale (școli, Tipografia Doina, Fundația Culturală ”Demetriu Radu”) și deasupra acestora ”lupta pentru unitatea națională a românilor”.

Toate acestea ne îndreptățesc, să afirmăm, cu smerită mândrie, că Biserica Română Unită cu Roma din Eparhia noastră și Protopopiatul nostru, prin slujitorii săi: prelați, preoți și credincioși mireni au fost timp de secole ”cei dintâi în fapte bune”, nu au fost ”neroditori”. Credința lor avea ”fapte”. Din această cauză nu a fost o ”credință moartă în ea însăși”, cum ar spune Iacov. A fost o credință activă spre care ne îndreptăm învățătura lui Iacov și a Sfântului Pavel.

Oare putem încheia cateheza noastră aici, rela-

tând doar trecutul, fără să ne analizăm prezentul, fără să raportăm învățătura Sfintei Scripturi la zilele și persoanele zilelor noastre?

Nu putem proceda astfel!

Iată de ce recurgem la necesarele întrebări retorice:

1. Eu, din postura de credincios laic al Bisericii noastre mi-am trăit până acum (am 75 de ani) credința prin fapte bune?;

2. Au fost doar fapte bune în viața mea ori și fapte mai puțin bune. M-am înecat în acestea ori le-am depășit? Cine m-a ajutat în depășirea acestora și întoarcerea la cele bune?

Și din nou să întrebăm:

Tu, frate întru Cristos, enoriaș al acestei Biserici din Beiușul acesta care a fost cândva episcopal, ai trăit credința în fapte bune precum înaintașii tăi?

Și încă odată întrebăm:

Prea cucernici și cucernici părinți din Eparhia Oradea și Protopopiatul Beiuș ați urmat și urmați calea înțelepciunii propuse de Iacov? ”Înțelepciunea care vine de sus este întâi curată, apoi pașnică, blândă, ușor de înduplecat, plină de îndurare și de roade bune, fără părtinire, înțeleaptă” (Iacov 3:12).

Iubiți frați întru Cristos să ne analizăm și să spunem împreună cu Sfântul Apostol Pavel: ”Și dă-te pe tine însuși pildă de fapte bune” (Tit 2:7)

Alin CREȚU

Dimensiunile mediatice ale manipulării

Sentimentele de scepticism și de neîncredere ale cetățenilor în sistemul de difuzare a informațiilor au crescut treptat. Informația este esențială pentru bunul mers al societății iar două dintre condițiile esențiale ale unei democrații în contemporaneitate sunt: existența unei rețele valabile de comunicație și un maximum de informație liberă.

Decalajele sporesc dificultățile de comunicare și conlucrare atât în interiorul națiunilor, cât și între acestea și statele care încearcă să le gestioneze. Pe de altă parte, exploatarea insistentă a posibilităților de folosire a teoriilor, a tehnologiilor și a materialelor accesibile în scopuri agresive este ilustrată de graba cu care noile posibilități de comunicare prin structuri mediatice sunt folosite pentru a domina, pentru a impune anumite imagini sociale, pentru a direcționa gândirea și atitudinile oamenilor.

Se consideră din ce în ce mai mult că ceea ce nu trece prin structurile mediatice nu mai are decât o influență neglijabilă asupra evoluției societății.

Prin intermediul manipulării sunt determinate persoanele / grupurile să gândească și să acționeze într-un mod compatibil cu interesele inițiatorului și nu cu ale sale, prin utilizarea unor tehnici de persuasiune care distorsionează intenționat adevărul, lăsând însă impresia libertății de gândire și decizie. Prin manipulare se urmărește inocularea unei înțelegeri convenabile, recurgându-se atât la inducerea în eroare cu argumente falsificate, cât și la apelul la palierele non-raționale.

Diversificarea permanentă a surselor de concepere și difuzare de mesaje, a condus la o practică manipulativă care are la bază coduri precise, dar identificabile de către „profesioniști” și total inaccesibile celorlalți. Manipularea, ca substituție a violenței fizice printr-una simbolică, contribuie la reprimarea eficientă a unor aspirații care nu pot fi satisfăcute altfel la nivelul receptorului.

După luarea deciziei, oamenii au tendința să o mențină. Nu ne simțim angajați de ideile sau sentimentele noastre, ci de conduitele pe care le avem; putem fi angajați în moduri diferite în actele noastre, aceasta fiind o variabilă dependentă de context.

Îi este intrinsecă mesajului calitatea de a fi purtătorul unei marje de manipulare.

Practicile manipulative sunt: **zvonul, intoxicarea, dezinformarea și propaganda.**

Zvonul este o afirmație prezentată drept adevărată fără a exista posibilitatea de a i se verifica corectitudinea, care tinde să se ajusteze intereselor individuale, apartenenței sociale sau rasiale ori prejudecăților personale ale celui care le transmite. Cir-

culația lor apare ca un sistem de canalizare a fricii și incertitudinii în fața unor situații ambigue.

Temele zvonurilor sunt: otrava ascunsă, complotul împotriva puterii, crizele artificiale, teama de străini, răpirea copiilor, bolile conducătorilor, problemele sentimentale ale acestora, compromiterea financiară sau escrocheriile lor. Lansarea zvonurilor nu se face la întâmplare, ci ținându-se seama de așteptările grupurilor umane față de situația problematică pe care o traversează.

Intoxicarea vizează adversarul. Ea constă în a-i furniza acestuia informații eronate, care îl vor face să ia decizii avantajoase pentru el și favorabile pentru tine. Intoxicarea se poate manifesta în domeniile: militar, politic, bancar, economic. Scopul ei este acela de a determina să greșească una sau mai multe persoane, și nu o colectivitate.

Dezinformarea reprezintă orice intervenție asupra elementelor de bază ale comunicării care modifică intenționat mesajele vehiculate, cu scopul de a determina la receptori anumite atitudini, reacții, acțiuni dorite de cineva.

Codurile pot fi exprimate prin limbajul natural, limbajul non-verbal (gesturi, mimică), simboluri concrete (culori, panouri, lumini) și simboluri abstracte specifice limbajului artificial (elaborat științific), ca de exemplu: formule matematice, expresii logice etc.

Veleitarismul sau diletantismul celor ce transmit mesajele pot contribui la colorarea senzațională a conținutului lor pentru a stârni interesul unor segmente cât mai largi de opinie.

Propaganda este activitatea sistematică de transmitere, promovare sau răspândire a unor doctrine, teze sau idei de pe pozițiile unei anumite grupări sociale și ideologii, în scopul influențării, schimbării, formării unor concepții, atitudini, opinii, convingeri sau comportamente.

Această stare de spirit este generată de iluzia ce mai persistă încă potrivit căreia sistemul media are doar rolul fundamental de a reprezenta realitatea. Fiecare om așteaptă de la presă să restituie o copie după modelul pe care viața îl pune la dispoziție. Realitatea mediatică de astăzi ne pune însă în fața funcției de construcție a realității pe care o manifestă astăzi informația. Ea nu mai este o oglindă neutră, deoarece este implicată definitiv și substanțial, configurând-o după propria sa dorință.

Astăzi, conceptele de bază ale jurnalismului s-au schimbat, astfel încât, raportarea la accepția reprezentatională a presei nu poate decât să fie generatoare de crize. Care sunt cele mai importante

(continuare în pag. 11)

(urmare din pag. 10)

schimbări?

Informația înseamnă, recent, furnizarea de descrieri precise și verificate a unui eveniment care să permită cititorului să-i înțeleagă semnificația profundă. Sub influența televiziunii însă, (transmisia în direct și în timp real), a informa înseamnă acum „a arăta istoria în desfășurare. Așa s-a stabilit iluzia că a vedea înseamnă a înțelege, fapt ce duce la o fascinație pentru imagini în direct, cererea încurajând oferta de documente false, reconstituiri, manipulări și mistificări.

Actualitatea - televiziunea, datorită impactului imaginilor sale este aceea care impune alegerea evenimentului semnificativ, constrângând astfel presa scrisă să o urmeze. Așa a apărut ideea că importanța evenimentelor este proporțională cu bogăția imaginilor. Evenimentul care poate fi arătat în direct este mai remarcabil decât cel care rămâne invizibil și cu o importanță abstractă.

Timpul informației - apariția Internetului micșorează timpul informației. Presa cotidiană pare demodată, aflându-se, prin forța lucrurilor, în întârziere față de data producerii evenimentului, fiind constrânsă să se limiteze la relatarea evenimentelor din plan local și la afaceri.

Veridicitatea informației. Un fapt este adevărat sau nu, nu fiindcă se conformează unor criterii obiective, riguroase și atestate la sursă, ci pentru că celelalte medii de informare repetă aceleași afirmații și confirmă.

Principalele tehnici de manipulare prin presă, folosite în mod curent sunt:

1. *selectarea știrilor* apreciată ca cea mai eficientă cale de inserție a influenței în spațiul informațional, deoarece criteriile de selectare aparțin deja celor care dețin o anumită influență în structura socială. Este evident că aceștia vor selecta numai informațiile care nu le lezează interesele;

2. *orientarea știrilor* se realizează prin omiterea unor componente ale mesajului inițial, publicul având acces doar la unele segmente ale circuitului informațional. În acest sens, redactarea știrilor trebuie să țină cont de faptul că realității prozaice publicul îi preferă o imagine mai tonică. În consecință, știind că nu trebuie să se opună publicului, cei care le redactează au o proiecție distractivă, conținând formulări deosebit de familiare chiar pentru fapte deosebit de grave, accesibilitatea acestora fiind asigurată. De asemenea au obligația de a controla stilistic conținutul în sensul așteptărilor publicului larg;

3. *influențarea prin plasarea știrilor* vizează dimensionarea axiologică a conținutului în funcție de pagina pe care este culeasă știrea sau de locul atribuit acesteia într-o emisiune. Astfel, plasarea

unui fapt oarecare pe prima pagină îl poate proiecta în sfera evenimentialului, în timp ce un eveniment autentic dar defavorabil puternicilor zilei, prin distribuire pe ultimele pagini contribuie la aruncarea lui în anonim, opinia publică urmând acest curent;

4. *influențarea prin titluri* se bazează pe faptul că sinteza din titlul articolului este o evaluare a acestuia în structura de ansamblu a publicației. Caracterele cu care sunt alese indică și importanța lor pentru editori, ce se transferă și publicului;

5. *alegerea evenimentelor* care vertebreează un flux comunicațional cu mare putere de influențare, întrucât abordarea întregii activități a unui lider în contextul statusului de prestigiu a ramurii de activitate în care s-a afirmat contribuie la discreditarea lui într-o manieră aparent reverențioasă, dar eficient;

6. *selectia fotografiilor* în presa scrisă și explicațiile care însoțesc imaginile pot afecta semnificativ atitudinea publicului față de conținutul pozelor. O modalitate de denigrare fără cuvinte o constituie alăturarea unei fotografii scandaloase de imaginea unei persoane căreia nu i se face presă bună în momentul respectiv. Simpla vecinătate poate induce în percepția cititorului o echivalență valorică deosebit de remanentă în fondul apercipitiv și cu impact asupra aparițiilor publice viitoare ale persoanei respective;

7. *editorialul*, prin orientarea inerentă editorialistului, poate contribui nu numai la afirmarea unei personalități, ci și la transformarea ei în lider de opinie al publicului care împărtășește punctul de vedere al autorului respectiv. Într-o lume grăbită, editorul rezumă în ochii cititorului scara de valori necesară orientării în succesiunea evenimentelor deosebit de schimbătoare. Efectul acestei situații îl constituie cultivarea comodității cititorului care începe să vehiculeze idei și opinii care nu-i aparțin, dar însușindu-le din editorial, el colportează aparența girului obiectivității pe care-l pretinde presa în ansamblul ei;

8. *producerea și difuzarea informațiilor tendențioase* ocupă un loc aparte în manipulare. Cum obiectivul îl constituie manipularea, dezinformatorul folosește chiar și calomnia sau minciuna atunci când acestea îi slujesc interesele.

Varietatea modalităților în care se constituie și funcționează organizațiile sociale, diversitatea națiunilor dar și a organizațiilor, posibilitatea diferențelor, decalajelor și incompatibilităților sunt produse și expresii ale procesorilor sociali de informații.

Dacă autonomia funcțională a oamenilor este dependentă de capacitatea lor de a analiza informațiile cu care operează, evoluțiile menționate produc situații existențiale noi care nu înlesnesc posibilitățile de evaluare și decizie.

Ianugurarea centrului rezidențial ”Casa Frențiu”

La început a fost un vis, apoi, o dorință și a fost nevoie de 10 ani să devină realitate. Faptul că suntem azi aici demonstrează că, uneori, visele se adevăresc, că dorințele se împlinesc și că efortul este răsplătit.

Casa Frențiu. De unde acest nume? Pentru cei care nu știți, IPSS Valeriu Traian Frențiu a stat pe scaunul de arhieru al Episcopiei Greco-Catolice de Oradea 30 de ani, în perioada 1922-1952.

Și, din această poziție, de arhieru al Eparhiei de Oradea, s-a îngrijit, pe rând, de fiecare din clădirile impunătoare ale episcopiei iar altele, chiar construindu-le.

Pe întreg teritoriul eparhiei a dus o campanie de refacere și de zidire a bisericilor parohiale; a refăcut și amenajat stațiunea climaterică Stâna de Vale care i-a adus, pe drept cuvânt, numele de „Ctitor modern”; la Beiuș, pe lângă instituțiile școlare noi, a cumpărat o casă pentru personalul episcopiei, iar pe un alt teren a ridicat o clădire pentru mănăstirea Ordinului Asumționist; în regiunea Finiș a construit o cale ferată de 30 km; la Remeți a construit o fabrică de cherestea, 50 de km de cale ferată; micul domeniu de la Holod a intrat într-un proces de modernizare; în regiunea Salonta, la Tulca-Cetea, a înființat o fermă nouă cu magazii, clădiri și fântână arteziană;

Am enumerat doar câteva din realizările avute în Episcopia de Oradea. Mai multe, și mai în amănunt, despre administrarea bisericească în Episcopia de Oradea, le veți găsi în pliantul ce l-am pregătit pentru dumneavoastră. Dacă doriți să aflați mai multe, și vă recomand să o faceți, procurați-vă, cartea *Episcopul Valeriu Traian Frențiu, Scrisori pastorale, circulare și discursuri oficiale (1913-1948)* scrisă de Silviu Sana și Tiberiu Ciorba, scoasă la Editura Universitatea Oradea, de unde, cu permisiunea autorilor am preluat și noi pentru pliant.

Pentru toate acestea și pentru că, așa cum nota Episcopul Ioan Suciul despre IPSS Valeriu Traian Frențiu: ”Faptele lui, virtuțile lui sunt slăvite. Vorbesc pietrele instituțiilor pe care le-a întemeiat. Seminarul și școlile. Pietrele sunt panegiricele acestei munci de un pătrat de veac”, am decis ca această casă să îi poarte numele.

Casa Frențiu, așa cum am obișnuit, pe cei cu care vorbeam despre această construcție, în cei zece ani de când am început lucrările, nu este un azil și nu este o casă de bătrâni, ci este casa unei bătrâneți înțelepte, senine și respectate; casa unde oamenii pot împărtăși cu alții propriile idei și propriile sentimente; casa omului căruia ochii îi scânteiază de bucurie sau se umbresc de lacrimi și casa omului ale cărui buze lasă să treacă un strigăt de bucurie sau un suspin de durere. Este o casă.

De aceea, încă din faza de proiect, a fost gândită pentru a avea activități permanente făcute cu ajutorul animatorilor și voluntarilor.

Se vrea lucrul acesta pentru că, conștienți de exigențele profunde ale sufletului, dorim să îmbunătățim calitatea vieții persoanelor în vârstă, care vor găsi astfel un mod de a se exprima, de a fi activi, capabili de a face alegri și de a lua decizii, deschiși spre un viitor ce nu va mai fi privit sau trăit cu îngrijorare, ci însoțit de proiecte, chiar dacă mai mici și cu multă seninătate.

Acesta este spiritul care, pentru o persoană în vârstă, este un stimul pozitiv pentru a depăși propriile dificultăți. Știm, într-adevăr, că adeseori persoana în vârstă are propriile idei, o particulară viziune a lumii, de multe ori nu prea elastică, și că nu își schimbă propriile principii. Înțelegem că a le schimba, după o viață întregă pe care au trăit-o, este cu adevărat dificil.

Dar cu un spirit de toleranță și de solidaritate, mai devreme sau mai târziu vom ajunge la inima oaspetelui casei, și va fi momentul cel mai frumos când el se va simți primit, acceptat, respectat și, mai mult, iubit. Atunci va lăsa jos propriile arme de apărare și, din acel moment, va deveni un reinventator al propriei vieți și un colaborator pentru al celorlalți.

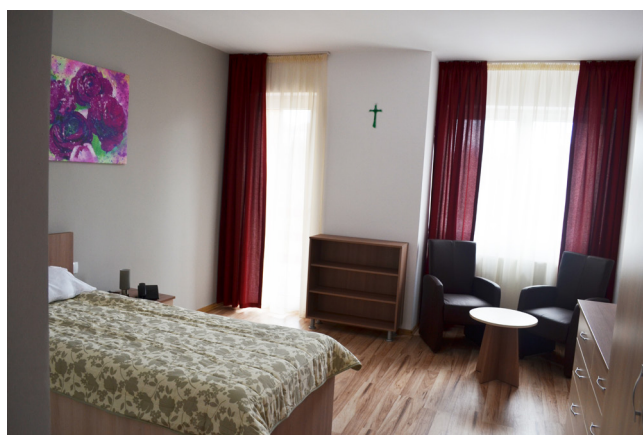
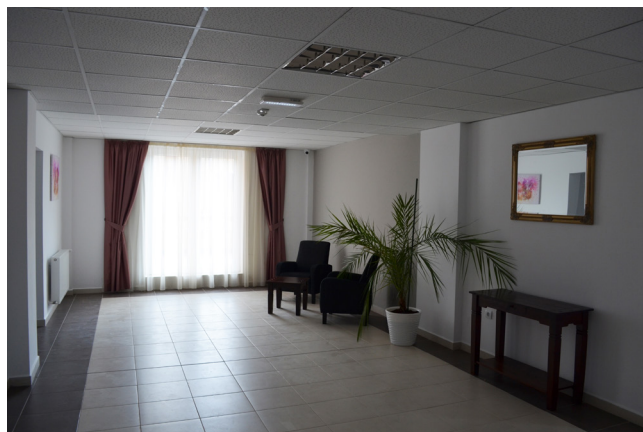
Atunci când am luat această decizie, de a se institui activități de animare în această casă, ne-a foarte clar că împărtășirea situațiilor și a nevoilor persoanei în vârstă nu este doar un act de generozitate, ci este un schimb de mentalitate și are ca scop cunoașterea și aprofundarea sensului vieții: fie pentru cine dă cât și pentru cel ce primește, alături de și dorința de a cunoaște semnificația și valoarea vieții, în special în momente particulare de nevoie. Acesta este, credem, modalitatea pentru a se începe a judeca altfel realitatea și, prin urmare, a deveni protagoniștii binelui, adică oameni deschiși la realizarea lor înseși, dar și a altora

Această deschidere este libertatea interioară și această libertate este nevoia cea mai mare pe care o avem cu toții: săraci și bogați, sănătoși și bolnavi, tineri și persoane în vârstă.

În sensul acesta, centru rezidențial "Casa Frențiu" este conceput pentru a satisface toate dorințele.

Dispune de: 24 camere single care, la cerere pot fi și duble, cu baie proprie, cu sistem de detecție incendiu, apel medical, aer condiționat, sistem de televiziune, internet și telefonie; sistem de supraveghere video în spații comune; o capelă; spații pentru activități de terapie ocupațională; o bucătărie proprie; o sală pentru servit masa; spații de depozitare a alimentelor; spălătorie, uscătorie și călătorie pro-

(continuare în pag. 14)

(urmare din pag. 13)

prie; grupuri sanitare cu finisaje de înaltă calitate; un ascensor modern; un living modern, dotat cu tv, video, dvd; un bar; o curte amenajată.

Servicii incluse în pachetul de bază: - asistență și îngrijire permanentă prin personal calificat, respectiv asistente medicale, infirmiere, personal de serviciu; - servicii de spălătorie, uscătorie, călcatorie; - meniul zilnic constând în trei mese de bază și două gustări, preparat de personal calificat, în bucătăria proprie.

Servicii medicale: - medic medicină generală ori de câte ori este nevoie; - administrare tratament oral, injectabil, perfuzabil; - aplicare de creme protectoare și pansamente; - asigurarea primului ajutor și a serviciului de ambulanță în caz de nevoie; - masaj terapeutic, kinetoterapie, reflexoterapie, masaj de relaxare; - gimnastică recuperatorie pentru cei care au nevoie; - analize medicale cu recoltare la sediul nostru; - curățarea plăgilor și escarelor.

Servicii speciale: - servicii de coafură, frizerie, manichiură, pedichiură; - transportul și însoțirea rezidenților la piese de teatru, concerte, vernisaje, filarmonică; - excursii și pelerinaje.

Activități: - ore de pictură și desen; - serate muzicale și dans, film și lectură; - jocuri de societate și dezvoltare personală; - sporturi ușoare (tenis de masă, biliard, badminton); - activități de îndemânare; - 5 o'clock tea pentru servirea de ceaiuri, cafea alături de un prieten; - acces nelimitat la internet pentru a păstra contactul cu familia, prietenii, sau pentru a învăța noi lucruri; - posibilitatea vizitării rezidenților de către familie sau apropiați, ori de câte ori doresc; - plimbări în aer liber în curtea proprie și în parcul din apropiere; - consiliere spirituală; - sărbătorirea în mod festiv a zilelor de naștere și onomastice; - organizarea de mese festive de Crăciun, Revelion și de Paște.

Aș vrea să-i mulțumesc, înainte de toate, PSS Virgil Bercea, cel care a crezut primul în această idee și nu doar că a crezut, ci a și susținut financiar, prin Episcopie, începerea lucrărilor. Vă mulțumesc.

Astfel a început periplul căutării finanțării pentru ridicarea și finalizarea construcției.

Acum este momentul să mulțumesc unui grup de credincioase din Oradea, în mare parte, cred, din parohia aceasta, în special domnișoarei Maria Stanciu, cea care a mobilizat grupul și au cerut, la rugămintea mea, mijlocirea Cerului pentru găsirea finanțatorilor. Sunt convins că fără rugăciunea voastră nu am fi reușit să ajungem aici. Vă mulțumesc.

Îi mulțumesc domnului arhitect Octavian Muth, cel care a proiectat gândurile mele și a ieșit ceea ce vedeți precum și domnului ing. Negrea Ovidiu, pentru proiectul de rezistență.

Domnul inginer Victor Tămaș, dirigintele de șantier, a fost mereu prezent, nu doar aici la această construcție, ci și pe celelalte două șantiere, pentru că, în acești ani, în paralel cu această construcție, Caritas Eparhial a construit în Oradea un Centru Social, Maria Rosa, și un Bloc social, blocul DAR. Ne pare rău că următoarea construcție, ce o ridicăm la Ioaniș, Centrul de zi pentru copii, "Sfântul Martin", nu ne veți putea ajuta deoarece este departe de Oradea dar, sper, ca măcar la inaugurarea centrului, în toamna acestui an, să fiți alături noi. Vă mulțumesc.

În cei zece ani de când am demarat lucrările au fost mai multe firme care și-au adus aportul la finalizarea construcției. Firma SC Edil Coneco SRL, condusă de Constantin Chiruță și Dorin Negrău, care a ridicat casa de la zero până la acoperiș. Firma SC Mnerău Edilitare, care a continuat lucrările, condusă de Marcel Mnerău, firma SC CEO CONSTRUCT, firma asociației noastre care a finalizat lucrările, firma Toni Instal condusă de Florin Mag, s-a ocupat de partea electrică, firma SC AL.SE.RO. condusă de Mircea Ciordaș, care s-a ocupat de parte de IT și PF Florin Octavian, cu băieții lui, care s-a ocupat de instalațiile sanitare și termice. Tuturor vă mulțumesc.

În mod particular amintesc aici două persoane care m-au ajutat foarte mult la pregătirea casei pentru inaugurare. Este vorba de Mihai Pop și Mihai Popa. Vă mulțumesc.

Doresc să amintesc acum pe părintele Vasile Șoptea care, timp de doi ani cât a fost președintele Caritas Eparhial și, susținut de Adela Popa Ghițulescu, în calitate de director executiv, au continuat lucrările la această construcție. Vă mulțumesc.

Le mulțumesc angajaților asociației noastre și părintelui Sorin Crăciun cu soția Anamaria care ne-au ajutat să pregătim casa pentru a putea fi vizitată.

Mulțumesc finanțatorilor fără de care, azi, nu am fi aici. Mai întâi Episcopiei Greco Catolice de Oradea care, așa cum am spus, a fost prima care ne-a ajutat financiar.

Apoi Asociației Chiese dell'est din Italia și, în mod special părintelui Antonio Rossi, cel care a crezut de la început în acest proiect. Din păcate vârsta înaintată nu i-a permis să fie prezent aici, dar sunt alături de noi, din partea asociației: Don Alfredo Savoldi, președintele asociației, Alberto Pasini cu soția Cristina și Rinaldo Scandolo, membri în consiliu de conducere, Valentina Coleoni, secretară cu doi prieteni Don Giuseppe Minghetti și Aldo Ravasio. Ne bucurăm că ați reușit să veniți și vă rog să îi transmiteți lui Don Antonio mulțumirile noastre.

Organizația Renovabis, din Germania, este al doilea mare finanțator al acestei case. Din păcate, persoana care a crezut în această idee și care a

(continuare în pag. 15)

Bucuria de a dăru

În contextul calendaristic și spiritual pascal, Asociația „Ave Miriam” (O.N.G.) din Beiuș a organizat o activitate caritativă între diferite clase din cadrul școlilor din Beiuș și Șuncuiș de Beiuș.

Copiii din clasele a II-a A și a III-a B ale Liceului Vocațional Pedagogic „Nicolae Bolcaș”, la îndemnul profesoarelor lor, doamnele Iștoc Silvia și Hădărean Diana, au pregătit cadouri (jucării, dulciuri, hăinuțe) copiilor de la Școala primară din Șuncuiș. În săptămâna anterioară sărbătorilor pascale, cutiile frumos ornate de cei mici au fost preluate de responsabilii de proiecte, respectiv și profesoara de religie greco-catolică din cadrul acestei școli, doamna Zima Carmen. Vineri, 13 aprilie, după mini-vacanța pascală, aceste daruri au fost oferite prin colaborarea profesoarei de religie greco-catolică de la Șuncuiș, doamna Luscan Florina, tuturor copiilor prezenți, indiferent de confesiune. Cadrele didactice, preocupate nu doar de educația informală a elevilor, au dorit să dezvolte acest aspect vital al persoanei umane, cel al carității și al voluntariatului, pentru un viitor mai comunitar, al autenticelor relații interpersonale. Protopopul greco-catolic de Beiuș, părintele Zima Zorel, prezent și dânsul la acest eveniment, a rostit alături de copiii și de cadrele didactice prezente gândul comun de recunoștință adresat unicului Tată ceresc, rugăciunea domnească „Tatăl nostru”.

Asociația „Ave Miriam” este implicată în diverse astfel de proiecte caritative alături de școli, dar și ocupaționale, dându-și aportul în derularea diverselor activități recreative, educaționale și comunitare în cadrul oratoriului „Colț de Rai” al Parohiei Greco-Catolice Beiuș. În acest cadru veritabil ecumenic, copiii trăiesc bucuria de a fi împreună.

(urmărire din pag. 14)

susținut proiectul la Renovabis, doamna Monica Klek, nu a reușit să ajungă. Le mulțumesc.

În locul doamnei Monica, acum, la Renovabis, pentru România este un alt referent, în persoana domnișoarei Theresa Grabinger care, la fel, crede în asociația noastră și în potențialul nostru. Nici ea nu a putut fi prezentă azi dar, ne-a promis că va veni cât mai repede cu putință.

Conferința Episcopilor Americani a fost un generos finanțator prin referentul pentru România, în persoana lui Declan Murphy. Le mulțumesc.

Alături de acești finanțatori au fost alte sute de persoane care, de-a lungul anilor, au fost aproape de noi prin donarea a 2% din impozitul pe profit.

Cu unii dintre dumneavoastră am început construcția împreună, alții s-au alăturat de-a lungul anilor și am finalizat-o împreună. Cu cât ne-am implicat, fiecare dintre noi, cu atât visul de a vedea ridicată această casă pentru vârstnici s-a realizat mai repede.

Donațiile oferite de dumneavoastră au avut o importanță deosebită pentru că au reprezentat contribuția proprie adusă de organizație, la acest proiect. Vă mulțumesc.

Începând cu data de 1 mai 2018 deschidem înscrierile pentru accesul în centru.

Dosarele se vor depune la sediul Caritas Eparhial, pe str. Episcop Mihai Pavel, nr.3. Primul criteriu în vederea acceptării unui dosar este acela ca persoana să nu fie dependentă de pat. Al doilea criteriu este contribuția pe care, persoana care intră în casă sau familia acesteia trebuie să o dea pentru buna funcționare a casei. Cuantumul contribuției se va stabili până la data 1 mai 2018.

În numele viitorilor beneficiari ai casei persoanelor vârstnice și singure, mulțumesc tuturor pentru implicare, tuturor celor care sunteți astăzi aici prezenți și, vă asigur, că împreună vom aduce o rază de speranță în viața celor vârstnici.

Pr. Olimpiu TODOREAN

Predarea documentației Cauzei de beatificare a episcopilor greco-catolici

Joia Mare, 2018, în așteptarea Învierii Domnului, Postulatura Cauzei de beatificare a episcopilor greco-catolici anunță predarea lucrării *Positio super martyrio* la Congregația Cauzelor Sfinților, lucrare conținând documentația necesară argumentării martiriului celor șapte episcopi. Acest studiu în două volume, însumând 1900 de pagini, sintetizează în mod argumentat, pe baza documentelor de arhivă, mărturia și jertfa episcopilor greco-catolici care, în fața persecutorului comunist, au preferat moartea decât să-și trădeze credința lor catolică.

S-a încheiat astfel o lungă perioadă de cercetare, de valorificare a arhivelor și de dezvăluire a persecuției împotriva Bisericii Greco-Catolice din România, precum și a modului în care cei șapte episcopi, constituind un unic cor episcopal, au reacționat la persecuție pentru apărarea credinței și a dreptului la existență a Bisericii lor.

Descoperirea între anii 2012-2014 a patru noi arhive, necunoscute sau neutilizate până atunci pentru cauza greco-catolică, a cerut parcurgerea a circa 45.000 de noi pagini de documente, care au permis clarificarea persecuției precum și a fazelor martiriale trăite de episcopi, în comun sau individual.

Analizarea amănunțită, aprofundată, coroborată a documentelor cunoscute anterior și a celor inedite a dus la concluzia că acțiunea de persecuție a regimului comunist s-a manifestat împotriva Bisericii Greco-Catolice Române în ansamblul său. Ordinele au pornit de la Stalin, planificarea a fost făcută de Ministerul Cultelor și de Securitate, coordonarea „asaltului” de două luni care a dus la „lichidarea” Bisericii a fost făcută sub comanda unei comisii a CC al PCR, care a primit ordine direct de la membri ai Biroului Politic. Executant a fost întregul aparat administrativ și de forță al statului comunist cu sprijinul direct sau indirect al altor instituții.

Episcopii au fost arestați spre finalul „asaltului” și au continuat să fie persecutați și în perioada de detenție, fiecare în parte, până la moarte.

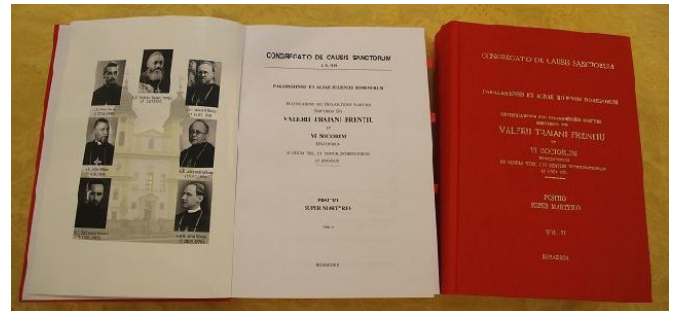
Studierea arhivelor și stabilirea metodologiei de prezentare a acestui imens material a durat 4 ani. Redactarea desfășurării persecuției, a argumentării martiriului fiecărui episcop, precum și a celorlalte documente culese de Congregație s-a încheiat într-un an și jumătate. Întreaga lucrare *Positio super martyrio* a fost realizată sub îndrumarea directă a Relatorului desemnat de Congregația Cauzelor Sfinților, Pr. Zdzislaw Kijas ofmconv. Materialul prezentat a fost împărțit în două volume.

Volumul I conține următoarele:

- O Introducere generală cuprinzând încadrarea în contextul istoric a acțiunii Servitorilor lui Dumnezeu și relevând importanța martiriului lor pentru Biserică și societate;

- Descrierea Persecuției împotriva Bisericii Greco-Catolice

- O Biografie documentată a fiecărui Servitor al

lui Dumnezeu;

- Argumentarea martiriului fiecărui Servitor al lui Dumnezeu, partea cea mai importantă din *Positio*, analizată din trei puncte de vedere complementare:

- martiriul material: descrierea precisă a succesiunii cronologice a fazelor martiriului până la moartea survenită în odium fidei (din ură față de credință);

- martiriul formal ex parte persecutoris: prezentarea situației și a contextului istoric punând în evidență odium fidei din partea persecutorului;

- martiriul formal ex parte Servi Dei: specificarea atitudinii Servitorului lui Dumnezeu față de persecutor în fazele precedente martiriului și mai ales în momentul morții, subliniind acceptarea voită a suferințelor și a morții pentru credința în Cristos.

Toate aceste trei aspecte din tratarea martiriului s-au cerut a fi bine documentate, făcând referință atât la documentele culese din arhive, cât și la depozițiile martorilor culese în cadrul procesului eparhial.

- *Summarium Testium*: sunt declarațiile martorilor din timpul procesului eparhial, prezentate după o schemă dată de către Congregația Cauzelor Sfinților.

Volumul II cuprinde:

- *Summarium Documentorum*, care conține principalele documente referitoare la biografia și activitatea Servitorilor lui Dumnezeu, dar mai ales la martiriul acestora. Pentru Cauza episcopilor greco-catolici au fost selectate 571 de asemenea documente.

- Votul Cenzorilor Teologi, urmat de un Tabel de nume și locuri, un Cuprins general și în final Anexele cu fotografii.

Predarea către Congregația Cauzelor Sfinților a celor două volume din *Positio* încheie o etapă esențială din drumul spre recunoașterea de către Biserică a martiriului episcopilor greco-catolici și, implicit, a ridicării lor la cinstea altarelor. Urmează evaluarea *Positio* de către un grup de nouă experți teologi și, după votul acestora, examinarea din partea unei comisii de cinci cardinali. Ultimul care se va pronunța va fi Sfântul Părinte Papa prin promulgarea decretului de recunoaștere a martiriului episcopilor, care vor deveni astfel pentru noi modele autentice de mărturie și dăruire creștină.

P. Vasile Man – Postulator
Emanuel Cosmovici – Membru al Postulaturii
www.bru.ro

Comemorarea martirilor beiușeni: dr. Ioan Ciordaș și dr. Nicolae Bolcaș

Miercuri, 25 aprilie 2018, s-au împlinit 99 de ani de la așezarea în locul de odihnă din cimitirul din deal a martirilor beiușeni: dr. Ioan Ciordaș și dr. Nicolae Bolcaș. În 1919, prohodul acestora a fost oficiat în comun de către protopopul greco-catolic dr. Hetco și protopopul ortodox Papp în Biserica greco-catolică „Sfântul Dumitru”, ctitorie a episcopului Ignatie Darabant (azi folosită de Biserica Ortodoxă).

Primăria municipiului Beiuș a organizat momentul comemorativ cu aportul Casei de Cultură și a Muzeului municipal. La invitația autorităților locale, bisericile locale, unitățile școlare și diverse asociații au răspuns prin prezență și omagiere.

Deosebit față de anii trecuți a fost prezența în mijlocul comunității beiușene a nepoatei martirului dr. Ioan Ciordaș, doamna economist Marina Gherman și doamna Carmen Popa, nepoata memorandistului Ioan Cadariu. La dorința distinsei nepoate, Parohia Greco-Catolică Beiuș, alături de Protopopiatul Greco-Catolic de Beiuș și Asociația „Ave Miriam”, a participat mai pronunțat în organizarea aniversării din acest an. Prin coordonatoarea manifestațiilor, doamna Anca Banda, directoarea Casei de Cultură din Beiuș, au fost invitați la Biserica Greco-Catolică „Sfinții Trei Ierarhi” din Beiuș reprezentanți ai autorităților locale, respectiv ai unităților de cult și ai școlilor locale pentru a participa la Sfânta Liturghie și Parastasul ținut spre iertarea păcatelor și odihna sufletelor adormiților servi martiri omagiați. La oficierea liturgică (08:30) de către părintele protopop Zorel Zima și preoții Slobondnic Iosif și Ghiurcă Emil au participat domnul primar Petru Mlendea-Calus alături de directoarea Anca Banda, directorii Colegiului Național „Samuil Vulcan”, membrii ai Reuniunii Mariane locale și ai Asociației Generale a Românilor Uniți și corul parohial „Ioan Bușița”. Prima parte a comemorării s-a terminat cu susținerea unui discurs de către părintele dr. Zima Zorel (în cadrul conferințelor lunare ale Reuniunii mariane), o incursiune în viața și activitatea martirului dr. Ioan Ciordaș, fiu al Bisericii Române Unite, Greco-Catolice. Un pliant realizat cu sârguința profesoarei Zima Carmen și a părintelui Zorel, cuprinzând date din viața distinsului martir, a fost oferit tuturor celor prezenți la comemorarea din biserică și pe deal.

La ora 10:30, toți cinstitorii martirilor au urcat la cimitirul din deal, unde s-au alăturat acestora elevi și profesori de la Liceul Pedagogic Vocațional „Nicolae Bolcaș” și ai Colegiului Industrial „Ioan Ciordaș”. După rostirea rugăciunilor pentru adormiții în Domnul martiri, Ioan și Nicolae, de către părintele ortodox, parohul Bisericii „Sfântul Dumitru” din Beiuș, și de preoții greco-catolici mai-sus amintiți, respectiv

după discursurile adresate de către doamna Gherman și domnul ing. Mlendea, cei prezenți au depus coroane pe mormântul unic în care se odihnesc alături cei doi luptători beiușeni pentru apărarea identității naționale și confesionale, respectiv pentru emanciparea neamului românesc.

Ne exprimăm bucuria participării la acest eveniment, încununat cu rugăciuni, și satisfacția unei prezențe atât de numeroase la mormântul martirilor, având în vedere că anii trecuți participau doar domnul primar și câte un preot celebrant. Rămâne totuși o provocare, cea comunității între reprezentanți ai autorităților și societății civile, ai unităților de cult, o comuniune exprimată prin onorarea martirilor, prin participare la momentele atât culturale cât, mai ales, spirituale... o împreună așezare, căci ei doi, cei doi eroi martiri, au iubit dreptatea, au respectat legea, și-au trăit identitatea religioasă diferită într-un respect autentic reciproc (Ioan- greco-catolic, Nicolae – ortodox) și s-au dăruit, punându-și deoparte propriile interese, pentru binele și emanciparea poporului român.

Pr. Cristian F. SABĂU

OARE DE CE FECIOARA A APĂRUT TOCMAI LA LOURDES?

În volumul său *Ipotesi su Maria* („Ipoteze asupra Fecioarei Maria”), scriitorul italian Vittorio Messori strânge la un loc felurite gânduri, întrebări, enigme și întâmplări ce o privesc pe Maica Domnului. Ziarist bine informat și catolic de nădejde, Messori este un mare cunoscător al aparițiilor Preacuratei la Lourdes, fenomen la care face adesea referire. Între numeroasele capitole ale cărții sale, autorul încearcă să răspundă la întrebarea de ce Fecioara Maria a ales ca loc pentru această mare și importantă apariție orașelul Lourdes? De ce chiar acolo și nu altundeva? Probabil că informațiile următoare pot fi de folos și credincioșilor români în luna mai – a Maicii Sfinte- din acest 2018, în care sunt aniversați 160 de ani de la arătările de la Lourdes.

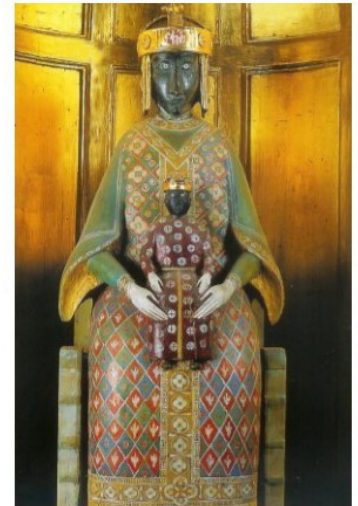
Autorul despre care aminteam face referire la volumul *Notre-Dame de Lourdes avant les apparitions de 1858* („Sfânta Fecioară de la Lourdes înaintea aparițiilor din 1858”), publicat în 1926 de către Émile Brejon, un avocat din Bordeaux expert în drept și în legi, inclusiv în cele feudale. Bazându-se pe documente medievale, acesta povestește că, făcând cale întoarsă din Spania, împăratul Carol cel Mare (742-814) a pornit un atac de cucerire a castelului din Lourdes ocupat pe atunci de musulmani, fortăreață ce –până astăzi- domină orașul de pe colina pe care se înalță. După câteva zile de asediu, rezistența și proviziile islamicilor din castel erau pe sfârșite, când –se spune- o acvilă a adus un pește prins din râul Gave, din vecinătate. Musulmanii l-au trimis împăratului ca să-i dea de crezut că mai au provizii, la care printr-un delegat, împăratul le-a transmis sarazinilor: „Dacă nu vreți să cedați în fața unui om, cedați măcar în fața unei Doamne: Maica Sfântă venerată la Le Puy-en-Velay”.

Construită în prima jumătate a sec. al XII-lea, Catedrala Sanctuar Le Puy-en-Velay din Auvergne a fost de timpuriu un mare loc de pelerinaj, probabil cel mai cunoscut din Franța și unul dintre cele mai importante în Europa, lăcaș în care este venerată Fecioara Maria a Bunei Vestiri, cu hramul pe 25 martie. Există un privilegiu deosebit care înmulțea pelerinii: diferiți Suverani Pontifi acordaseră indulgența plenară celor care vizitau Sanctuarul îndeosebi în anii în care sărbătoarea din 25 martie coincidea cu Vinerea Mare.

Atinși de har și împinși de nevoie, musulmanii baricadați -la sfârșitul primului mileniu- în castelul de la Lourdes s-au predat lui Carol cel Mare, iar apoi s-au dus călare până la faimosul loc de cult din Le Puy. Toate căpeteniile sarazinilor purtau prinse pe sulitele lor flori și smocuri de iarbă culese de pe pajiștea din fața castelului de la Lourdes, pe care le-au oferit –în semn de supunere- pe altarul Fecioarei Maria de la Le Puy. Pe nume „Mirat”, căpitanul musulman a cerut botezul și a devenit creștin, primind numele „Lordus”. În amin-

tirea lui, orașul a fost mai apoi numit „Lourdes”, după ce inițial purtase titlul „Mirambel”.

În vremea aceluiași împărat Carol cel Mare, Castelul și orașul Lourdes au fost date ca feudă Fecioarei Maria de la Le Puy-en-Velay. Maica Domnului de la Le Puy a fost proclamată „Doamnă, Suverană și Contesă” de Lourdes și, mai apoi, peste toată zona Bigorre. Limba populară ce se vorbea aici –le bigourdan- era singura pe care Bernadette -vizionara de mai târziu- o cunoștea, motiv pentru care, atunci când i-a apărut, Fecioara Maria nu i s-a adresat în franceza cultă, ci în acest dialect local.

Încă se mai păstrează la Pau documentul prin care în 1062, împreună cu soția Clémence, contele Bernard întărea și stipula de bunăvoie acordul de vasalitate al orașului Lourdes și al regiunii Bigorre față de Maica Domnului de la Le Puy, anatemizându-i și blestemându-i pe toți succesorii săi care ar fi urmat să nu recunoască această vasalitate și să nu plătească respectivul tribut: 60 de scuzi ce trebuiau depuși pe altarul din Le Puy, împreună cu flori, verdeață și bulgări de pământ din câmpia numită „Pajiștea Contelui” din fața Castelului de la Lourdes. De asemenea, în determinate zile de-a lungul anului, pe turnul cel mai înalt al

castelului, trebuia să fluture drapelul Maicii Sfinte din Le Puy ce înfățișa o acvilă, pentru a arăta tuturor supremația „Stăpânei și Contesei Maria de Le Puy” față de domnia orașului Lourdes, înaintea Căreia aceștia erau simpli vasali.

(continuare în pag. 19)

(urmare din pag. 18)

Pentru mai bine de o mie de ani a fost respectat cu sfințenie un obicei: în fiecare an, de 15 august, un grup de tinere fecioare din Lourdes străbăteau lungul drum până la Le Puy pentru a-i duce Maicii Domnului obolul de recunoaștere a supremației asupra orașului, ofrandă ce consta din flori, verdeață și pământ de pe „Pajiștea Contelui”. Însă asupra Franței au venit zilele tulburi ale Revoluției Franceze anticatolice și anticlericale: Statuile neagre a Fecioarei de la Le Puy i s-a dat foc, Sanctuarul a fost vandalizat și, odată cu persecutarea și uciderea a numeroși episcopi și preoți, s-a trecut la anularea tuturor prevederilor și acordurilor legale de inspirație religioasă. În acest context părea că s-a pus capăt pe veci drepturilor Maicii Domnului asupra Lourdes-ului și regiunii Bigorre. A urmat totuși scurta perioadă de „Restaurare” (1814-1815, 1815-1830), care a favorizat reluarea dreptului de suveranitate al Fecioarei și peregrinările de ducere a tributului. În 15 august 1829, pare să fi avut loc ultimul astfel de pelerinaj de vasalitate al tinerelor din Lourdes spre Le Puy, pentru că, din 1830, „regele burghez” Louis Filip -care fusese înscăunat pe tronul Franței- a anulat iarăși dispozițiile și legile religioase.

În această situație, Émile Brejon amintește prevederile feudale care erau observate atunci când nu erau respectate obligațiile de rentă: dacă asupra unei

proprietăți nu erau achitate dările prescrise, iar cel în drept nu le revendica vreme de treizeci de ani, stăpânul își pierdea automat drepturile asupra respectivului bun. Așa cum am spus, ultimul pelerinaj prin care se recunoștea vasalitatea Lourdes-ului și a comitatului Bigorre a avut loc în 1829. Prin urmare, dacă adunăm 30 de ani, Preacurata de Le Puy urma să piardă în 1859 drepturile Ei asupra acestor teritorii.

Iată însă că, cu exact un an înainte, în 1858, însăși „Doamna și Contesa” Maria, Maica lui Dumnezeu, a apărut la Lourdes, în grota dinaintea „pajiștii Contelui” și a castelului deasupra căruia preț de mai multe veacuri stindardul Ei a continuat să fluture, ca pentru a-și relua în posesie „feuda”. Fără îndoială, prevederile pământești nu au valoare în Cer, dar ne mângâie gândul

că Fecioara Maria a iubit această legătură cu pământul ce data din vremea lui Carol cel Mare! Preacurata ce fusese invocată în Sanctuarul de Le Puy ca „Maica Tuturor” a deschis la Lourdes un nou centru destinat lumii întregi, atunci când evlavia și importanța lăcașului din Galia centrală începeau să scadă. Iarba și pământul care erau duse secole de-a rândul la Le Puy erau luate din „Pajiștea Contelui”, care astăzi a devenit marea esplanadă a Sanctuarului de Lourdes, pe care au loc procesiunile euharistice și, seară de seară, fermecătoarea procesiune a lumânărilor în cinstea Maicii Domnului.

Coincidențele dintre Lourdes și Le Puy sunt numeroase. Amintesc că Cea venerată în Auvergne era „Fecioara Bunei Vestiri”, în vreme ce „Doamna” care apărea în grota din Pirinei a tot amânat să își dezvăluie numele până pe 25 martie (de „Buna Vestire”), când s-a prezentat spunând „Eu sunt Neprihănită Zămislire”. Cu patru ani înainte, Papa Pius al IX-lea a proclamat dogma „Neprihănitei Zămisliri” și a emanat scrisoarea apostolică „Ineffabilis Deus” în care, pentru a expune bazele acestei definiții dogmatice, amintea cuvintele Arhanghelului rostite chiar la Buna Vestire „Bucură-te, cea plină de har”. La Le Puy, pe muntele Anis, oamenii alergau pentru a-i cere Fecioarei alinare pentru durerile sufletului și ale trupului, spălându-se în apa unui izvor ce încă mai există; de asemenea, Lourdes-ul a devenit noul spațiu în care unele boli sunt tămăduite tot prin apa unui izvor, iar demnitatea oamenilor bolnavi a fost redescoperită și pusă în valoare.

„Mergi să le spui preoților că doresc să se vină aici în procesiune și să ridice aici o capelă în cinstea Mea”, îi zicea Fecioara Bernadettei Soubirous apărându-i în grota de la Lourdes. Poate că prin a spune „aici”, Maica Sfântă avea în vedere faptul că acea colină – Massabielle- era situată chiar în fața fortăreței pe care fluturase stindardul Mariei, „Doamna” ce avea orașul Lourdes ca feudă și ca domeniu. Înaintea castelului, Ea a dorit să fie ridicat un alt turn care să rivalizeze parcă în înălțime (clopotnița Bazilicii „Neprihănitei Zămisliri”), în care să își aștepte copiii să vină să o viziteze „chez Elle” (la Ea acasă).

Pentru a încheia, amintesc o altă coincidență: precum odinioară, contele Bernard a stipulat drepturile de proprietate ale Fecioarei Maria asupra orașului și a ținutului, Maica Sfântă însăși le-a reînnoit prin umila Bernadette, căreia la botez îi fusese pus numele Marie Bernarde.

Probabil că titlurile medievale de vasalitate și de feudă sunt departe de mentalitatea noastră. Totuși, din această pagină de istorie trag concluzia că toate rugăciunile de consfințire către Fecioara Maria a persoanelor și bunurilor noastre sunt ascultate și rămân valabile cu o validitate ce depășește puțința noastră de a prevedea ori de a ne imagina...

Exerciții spirituale pentru familiile cu copii mici

Între 20-21 aprilie 2018, în localitatea Sînmartin, la Vila Sântana, au avut loc exercițiile spirituale pentru familiile cu copii mici, organizate de Departamentul pentru Pastorația Adulților și a Familiilor, din cadrul Episcopiei Greco-Catolice de Oradea. Relatorul conferințelor a fost pr. Mihai Tegzeș, responsabil eparhial cu pastorația adulților și a familiilor. La aceste reculegeri spirituale au participat 40 de adulți și 19 copii. Tema a fost: Casa noastră loc de viață. Metoda de lucru propusă a fost cea a Comunității din Caresto.

În după-amiaza zilei de vineri, programul a debutat cu o rugăciune iar mai apoi a urmat o sinteză a conferinței despre Amoris Laetitia, ținută de pr. Renzo Bonetti la Zalău în urmă cu câteva săptămâni, prezentată de pr. Mărincean Florin preot în Șimleul Silvaniei.

În prima cateheză, „Casa în lumea biblică”, a fost prezentat un fragment din Scrisoarea lui Pavel către Romani (16, 1-23), din care rezultă rolul pe care casa și familia creștină îl au în predicarea Cuvântului. Așa cum soții Acvila și Priscila sunt colaboratori apropiați ai apostolului Pavel, așa și soții creștini sunt chemați, ca în virtutea chemării și darului pe care l-au primit în taina Căsătoriei, să colaboreze la vestirea Evangheliei prin exemplul vieții lor.

Seara de vineri s-a încheiat cu un moment de rugăciune comunitară.

Cea de a doua zi a început cu celebrarea Sfintei Liturghii, culme și izvor al vieții creștine.

A doua sinteză a conferințelor lui don Renzo „Isus împlinirea Familiei” a fost expusă de pr. Mirela-Mihai Demian.

În cateheza a doua „Transmiterea credinței în familie”, pornind de la 2 Tm 1, 3. 5-6.8 s-a evidențiat rolul pe care părinții îl au în transmiterea credinței noilor generații. Credința nu se transmite printr-o simplă expunere teoretică ci prin exemplul pe care părinții îl dau copiilor.

A treia sinteză a conferințelor lui don Renzo „A trăi cum trăiește Isus”, a fost expusă de pr. protopop Zorel Zima, prezentând instrumentele pe care soții le au la îndemână pentru a face ca iubirea lor să crească.

În a treia cateheză, „Cuplul deschis și apostolic”, pr. Mihai Tegzeș a subliniat importanța apostolatului soților: „niciun apostolat nu este mai important decât apostolatul soților. Apostolatul familiei constă în deschiderea către alți membri din familie, apropiați: vecini, rudeni și toți cei pe care îi întâlnim într-un moment sau altul al existenței noastre”.

După expunerea fiecărei meditații, au avut loc analize personale și în cuplu, dialoguri în cuplu și între cupluri și mai apoi, fiecare, a avut posibilitatea de a-și împărtăși trăirea în plen.

Rugăciunea finală de sâmbătă a fost condusă de

pr. vicar general Mihai Vătămănelu ofmc.

Ne-am bucurat de prezența în mijlocul nostru a Preasfinției Sale Virgil Bercea episcop român-unit de Oradea care, a subliniat importanța păstrării iubirii în viața de familie, a disponibilității, a răbdării, a iertării, a atenției și a fidelității.

Le mulțumim doamnelor Sanda Ulici și Simona Cobe care s-au ocupat de copiii prezenți de-a lungul acestor zile.

Îi mulțumim lui Dumnezeu pentru timpul de har petrecut împreună!

Daniela Elena DEMIAN

